

**КРИВИЧНО ДЕЛО ПРИНУДНОГ
ЗАКЉУЧЕЊА БРАКА ИЗ ЧЛАНА 187а
КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА СРБИЈЕ**

Проф. др Емир Ђоровић
Депарتمان за правне науке, Државни универзитет у Новом Пазару

Ајсела Ђоровић, јавнобележнички сарадник
Јавни бележник Хафиз Хајровић у Новом Пазару

КРИВИЧНО ДЕЛО ПРИНУДНОГ ЗАКЉУЧЕЊА БРАКА ИЗ ЧЛАНА 187а КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА СРБИЈЕ

Сажетак: Република Србије је 2013. године ратификовала Конвенцију Савета Европе о спречавању насиља над женама и насиља у породици (тзв. Истанбулска конвенција). Тиме је преузела обавезу да своје законодавство усклади са овом Конвенцијом. Између осталог, под утицајем ове Конвенције у српско кривично законодавство је уведено кривично дело принудног закључења брака, које је регулисано у члану 187а Кривичног законика. У овом чланку се разматрају обележја овог кривичног дела, као и његово однос са другим кривичним делима која постоје у нашем законодавству.

Кључне речи: Истанбулска конвенција, Кривични законик, кривично дело, принудно закључење брака.

Увод

Република Србија је 2012. године потписала, а наредне 2013. године ратификовала Конвенцију Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, која је познатија под називом Истанбулска конвенција.¹ Испуњавајући обавезе из ове Конвенције у нашој држави је донет Закон о спречавању насиља у породици, а уведена су и четири кривична дела у наш Кривични законик (у даљем тексту: КЗ). У питању су следећа кривична дела: сакаћење женских полних органа (члан 121а КЗ), прогањање (члан 138а КЗ), полно узнемиравање (члан 182а КЗ) и принудно закључење брака (члан 187а КЗ).

Предмет овог рада представља последње наведено кривично дело, тј. принудно закључење брака из члана 187а КЗ Србије, које је систематизовано у групи кривичних дела против брака и породице. Ана-

¹ Конвенција је усвојена 11.05.2011. године у Истанбулу, Република Турска, па се отуда колоквијално и назива Истанбулска конвенција.

лизи бића овог кривичног дела и његовом односу са неким другим делима из КЗ претходиће представљање релевантних одредаба националног и међународноправног карактера које су од значаја за предмет овог рада, а које се односе на право сваког лица да слободно одлучује о закључењу брака.

Право на слободно одлучивање о закључењу брака

Према члану 3 став 1 Породичног закона Србије (у даљем тексту: ПЗ) брак представља законом уређену заједницу живота жене и мушкарца. Истим чланом ПЗ, у ставу 2., прописано је да се брак може склопити само на основу *слободног пристанка* будућих супружника. Даље, у члану 24. ПЗ је прописано да брак не може склопити лице чија воља није слободна.

Овим одредбама ПЗ је, уствари, потврђено Уставом Републике Србије зајемчено право на *слободно одлучивање приликом закључења брака*. Наиме, наш Устав у члану 62 прописује да свако има право да слободно одлучи о закључењу и раскидању брака, као и да се брак закључује на основу слободно датог пристанка мушкарца и жене пред државним органом.

Право на слободно одлучивање приликом закључења брака је прокламовано и бројним међународноправним документима. Тако, оно је прописано у члану 16. став 2. Универзалне декларације о правима човека из 1948. године, члану 23. ставу 3. Међународног пакта о грађанским и политичким правима из 1966. године, као и у члану 10. ставу 1. тачки 1. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима. Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена признаје једнако право женама на склапање брака, као и „једнако право на слободан избор брачног друга и склапање брака само по слободној вољи и уз потпуну сагласност” (члан 16 став 1. тачке а и б). Право на склапање брака је прописано и чланом 12 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода из 1951. године, док је Протоколом 7 ове Конвенције из 1984. године, у члану 5, прокламована једнакост супружника.

Истанбулска конвенција у члану 32. регулише питање грађанских последица принудних бракова. У тој одредби је прописано да се уговорне стране обавезују да предузму неопходне законодавне или друге мере и обезбеде да се бракови склопљени под принудом могу сматрати ништавним или предметом поништења, односно разво-

да без непотребног финансијског или административног оптерећивања жртве.

С тим у вези ПЗ у члану 38 став 1. предвиђа да је *брак рушљив* ако је на његово склапање супружник *приспао под принудом*. У истом законском члану одређени су појмови принуде (став 2.) и страха (став 3.). Тако, принуда постоји када је други супружник или неко трећи силом или претњом изазвао оправдан страх код супружника и када је он због тога пристао на склапање брака, док се страх сматра оправданим када се из околности види да је угрожен живот, тело или друго значајно добро једног или другог супружника односно трећег лица. Под силом се подразумева примена физичке принуде која се може остварити различитим средствима, па се у том смислу наводе хипноза, отмица, злостављање итд. (Draškić, 2016: 104). Ипак, истиче се да је овај облик принуде тешко замислив приликом закључења брака, а из разлога што сам чин закључења брака „није могућ без активног учешћа супружника и службеног лица, па је врло вероватно да би вршењем физичког насиља над једним од супружника било на време уочено, а поступак склапања брака прекинут” (Draškić, 2016: 104). Због тога већи практични значај има психичка принуда која се поклапа са појмом претње (Draškić, 2016: 104). Њоме се утиче на вољу супружника психичким путем, а циљ јој је изазивање страха код супружника; ирелевантно је ко прети супружнику, тј. претња не мора потицати од другог супружника већ може потицати и од трећег лица; може се радити о тзв. посредној претњи, што значи да лице пред којим се претња изјављује не мора бити оно лице на које се претња односи (Draškić, 2016: 104). Наводи се и да принуда, да би била релевантна за поништај брака, мора задовољавати и следеће услове: прво, мора бити озбиљна – то значи да је принуда подобна да изазове страх код друге стране; друго, мора бити одлучујућа – то значи да између принуде и изјаве воље, односно доношења одлуке о склапању брака мора постојати узрочна веза; треће, није од значаја противправност принуде – то значи да брак може бити поништен и ако је дозвољено (тј. није противправно) оно чиме се прети, као у случају претње да ће други брачни друг бити пријављен за учињено кривично дело (Draškić, 2016: 104-105). Као што је речено, брак склопљен услед принуде је рушљив (релативно ништаван), а тужбу може поднети супружник који је брак склопио под принудом, у року од годину дана од дана престанка принуде (члан 216 ПЗ).

Истанбулска конвенција, надаље, у члану 38. поставља правни основ државама потписницама за инкриминисање принудног закључења брака. У наведеној одредби стоји:

- „1) Стране се обавезују да предузму неопходне законодавне или друге мере и обезбеде да присиљавање одраслог лица или детета да ступи у брак буде инкриминисано.
- 2) Стране се обавезују да предузму неопходне законодавне или друге мере и обезбеде да намамљивање одраслог лица, односно детета на територију стране или државе, која није њена држава боравишта, с циљем принуде тог одраслог лица или детета да ступи у брак буде инкриминисано”.

Овде, међутим, треба споменути да је Кривичним законом Србије из 1977. године (у даљем тексту: КЗ/1977), након његове новеле из 1990. године, у тадашње законодавство наше државе било уведено кривично дело принуде на закључење брака, које је било инкриминисано у члану 113а наведеног Закона. У тадашњој литератури се наводило да *ratio* овог кривичног дела „треба тражити у појави да се у неким крајевима наше земље женска лица отмицом, претњом или силом принуђују на закључење брака” (Лазаревић, 1995: 520). Поменуто кривично дело је у нашем правном систему постојало све до ступања на правну снагу садаважећег КЗ, тј. 01.01.2006. године. Према томе, кривично дело принудног закључења брака из члана 187а КЗ, а које је инкриминисано под утицајем Истанбулске конвенције, не представља новитет у нашем кривичном законодавству. Очигледно се у време припремања важећег КЗ сматрало да ове појаве више нема, па зато ово кривично дело није нашло своје место у изворном тексту важећег КЗ, све до његових последњих измена и допуна из 2016. године, када је принудно закључење брака поново нашло своје место у систему инкриминација наше државе.

На овом месту треба још споменути Директиву 2011/36/ЕУ Европског парламента и Савета о превенцији и сузбијању трговине људима и заштити њених жртава од 05.04.2011. године. Наиме, према овој Директиви (тачка 11) трговина људима може обухватати, између осталог, и понашања која представљају принудно закључење брака (... *other behaviour such as...forced marriage...*) уколико су остварена остала конститутивна обележја тог кривичног дела. Члан 388 КЗ који инкриминише трговину људима у нашем праву не предвиђа да се ово кривично дело може вршити у циљу принудног закључења брака, тако да

је за очекивати да ће се у будућности биће овог кривичног дела мењати у поменутом правцу.

Кривично дело принудног закључења брака из члана 187а Кривичног законика Србије

Кривично дело принудног закључења брака из члана 187а КЗ Србије налази се у групи кривичних дела против брака и породице. Из назива овог кривичног дела може се закључити да се њиме *итити брак* као законом уређена заједница живота између жене и мушкарца. Ово кривично дело има *основни* (став 1.) и *привилеговани облик* (став 2.).²

Основни облик се састоји у *принуђивању неког лица на закључење брака*. Средства којима се врши принуда јесу *сила и претња* (Стојановић, Перић, 2009: 47). Појмове силе и претње треба схватити на начин како се они иначе схватају у кривичном праву. У том смислу ради се о одређеним активностима које су управљене ка одређеном циљу, тачније на вољу одређеног лица, тј. пасивног субјекта (више: Стојановић, 2013: 2; Стојановић, 2014: 2–3). Када је реч о овом кривичном делу, сила и претња су управљене на вољу пасивног субјекта с циљем његовог *принуђивања на закључење брака*. Одлуку о закључењу брака пасивни субјект не доноси слободно и самостално, већ је његова одлука изнуђена управо услед употребе силе или претње. Према томе, између силе и претње, као облика (средстава) принуде и закључења брака мора постојати узрочно-последична веза.

Сила се и код овог кривичног дела може манифестовати у виду апсолутне (*vis absoluta*) и компулзивне силе (*vis compulsiva*). Апсолутна сила представља неодољиву силу, тј. ону силу којој се лице према којој се примењује није могло одупрети. Према томе, одлука пасивног субјекта није производ његовог вољног одлучивања. Компулзивна сила представља употребу физичке снаге према другом лицу да би се оно принудило на одговарајуће чињење, нечињење или трпљење, односно, код овог кривичног дела, на закључење брака. У овом случају није искључена вољност одлуке пасивног субјекта, али се његова одлука „сматра изнуђеном” (Рауновић, 2017: 157). У смислу одредбе члана 112 став 12 КЗ силом се сматра и примена хипнозе или ома-

2 У одредби члана 113а КЗ/1977 био је инкриминисан само облик који одговара основном облику кривичног дела из члана 187а КЗ, мада њихова бића нису идентично постављена.

мљујућих средстава, с циљем да се неко против своје воље доведе у несвесно стање или онеспособи за отпор.

„Претња представља стављање у изглед одређеног зла лицу којем се прети, а да при томе остваривање тог зла на било који начин зависи од воље лица које прети. Зло мора тек да се догоди, тј. реч је о неком будућем злу” (Stojanović, 2013: 6). Претња се може упутити на различите начине, на пример, „вербално, писано, знацима, цртежима, конклюдентним радњама, показивањем одређених предмета, пуцањем из ватреног оружја у ваздух и сл” (Stojanović, 2013: 8). Претња у сваком случају мора бити озбиљна, а за процену њене озбиљности релевантан је утисак пасивног субјекта, тј. како је принуђени схватио упућену претњу. „Ипак, констатацији да се озбиљност претње увек оцењује са аспекта пасивног субјекта, треба додати да она и објективно мора изгледати тако да се може схватити озбиљно” (Stojanović, 2013: 12). У кривичноправној теорији се узима да оно чиме се прети мора бити противправно, тако да и оно што по природи ствари није противправно, а врши се у циљу претње, добија обележја противправности (Stojanović, 2013: 6). У том контексту поменути пример претње извршиоца пасивном субјекту (будућем супружнику) да ће га пријавити за извршено кривично дело, што представља допуштену радњу (штавише, представља дужност сваког грађанина), поприма обележја противправног понашања. У том смислу, ово обележје претње се различито схвата у породичном и кривичном праву.

У обзир могу доћи како непосредна, тако и посредна сила и претња. У првом случају сила и претња се врше према принуђеном лицу, а у другом случају према неком другом лицу. Ваља нагласити да се зло на које се претња односи може тицати и самог извршиоца уколико таква претња погађа и принуђено лице (Stojanović, 2013: 7). У вези са кривичним делом принудног закључења брака то би одговарало ситуацији када родитељ принуди своју ћерку на закључење брака уз претњу самоубиством.

Уважавајући претходно изнету аргументацију која се среће у оквиру породичног права, реалније је очековати да ће се принуда чешће манифестовати као претња, а не као сила.

Кривично дело је довршено чином закључења брака, што јасно произилази из законске формулације овог кривичног дела, с обзиром да је коришћен свршени глагол „принуди”³ (Paunović, 2017: 158). Уко-

3 У одредби члана 113а КЗ/1977 коришћен је несвршени глагол „принуђава”, тако да за постојање довршеног кривичног дела није било нужно да је брак закључен (Лазаревић, 2005: 520)

лико и поред примене силе или претње брак не би био закључен, постојао би покушај овог кривичног дела који, с обзиром на прописану казну, није кажњив (Стојановић, 2018: 605; Рауновић, 2017: 158). Међутим, има мишљења да ће у том случају постојати кривично дело принуде из члана 135 КЗ (Стојановић, 2018: 605; супротно Рауновић, 2017: 158 фн. 35). Сматрамо да овде треба разграничити две ситуације: прва, уколико је услед силе или претње пасивни субјект принуђен на одређено чињење, нечињење или трпљење, али ипак није дошло до закључења брака; друга, када су према пасивном субјекту употребљена сила, односно претња, али није дошло до закључења брака нити до принуђивања пасивног субјекта на неко друго чињење, нечињење или трпљење. У првом случају би могло постојати кривично дело принуде (о томе видети наредна излагања), док у другом случају не би постојало ово кривично дело (односно постојао би покушај који такође није кажњив), али би могло постојати кривично дело угрожавања сигурности из члана 138 КЗ (уколико је у питању квалификована претња да ће се напасти на живот или тело и уколико је код пасивног субјекта створен осећај угрожености).

Кривично дело може бити извршено само са умишљајем. Извршио-чев умишљај мора садржати свест да се примењује принуда, као и свест да је принуда управљена на закључење брака (Стојановић, 2018: 606).

Извршилац може бити било које лице. Може се радити како о лицу које закључује брак са лицем које принуђава, али и о трећем лицу. Потоња ситуација постоји у случају када неко лице принуђава пасивног субјекта да закључи брак са неком особом (на пример, родитељ принуђава ћерку да закључи брак са неким мушкарцем). У неким варијантама овог случаја може бити споран положај лица које је закључило брак са особом која је принуђена, уколико оно није применило акте принуде, али је свесно принуде којој је његов супружник изложен. Уколико ово лице није имало никакав утицај на принуђено лице, сем што има представу да оно улази у брак без своје воље, нити је имало било какав „договор” са лицем које предузима радње принуде, исти неће заћи у криминалну зону. Међутим, уколико је код будућег супружника постојао договор са лицем које врши принуду да на тај начин „убеди” пасивног субјекта на извршење кривичног дела, могло би се радити о саизвршилаштву, јер на тај начин, остварујући заједничку одлуку (договор) и склапањем брака са принуђеним лицем са умишљајем битно доприноси извршењу овог кривичног дела.

Пасивни субјект такође може бити било које лице,⁴ независно од пола и од година старости. КЗ не прави разлику између пунолетних и малолетних особа. Разлог за то можда лежи у томе што брак, по правилу, могу закључити само пунолетна лица, док малолетна лица са навршених 16 година могу закључити брак само уз дозволу суда (члан 23 ПЗ). Наиме, у ванпарничном поступку који се води ради давања дозволе за склапање брака суд по правилу саслушава малолетно лице без присуства осталих учесника у поступку; у том поступку ће суд, ако је предлог поднело малолетно лице, између осталог утврдити да ли постоји слободна воља; у поступку ће се прибавити мишљење здравствене установе, оствариће се сарадња са органом старатељства, саслушаће се родитељи малолетника и лице са којим намерава да склопи брак (члан 82 Закона о ванпарничном поступку). Овај механизам давања дозволе малолетнику да ступи у брак свакако смањује могућност принудног закључења брака, али се и у овом случају брак може закључити под принудом. Јер, замислимо је да неко лице претњом принуди малолетника да у наведеном поступку давања дозволе за закључење брака пружи исказ одређене садржине, као на пример када родитељ припрети својој ћерки која има навршених 16 година да ради закључења брака са одређеним лицем са којим је она остала трудна (да би се тиме сачувала „породична част“) пред судом да исказ да својевољно улази у брак, иако закључење таквог брака не жели. У сваком случају суд ће одбити предлог којим се тражи дозвола за закључење брака уколико у поступку утврди да не постији слободна воља малолетника. С обзиром да брак није закључен, неће постојати кривично дело из члана 187а КЗ. Међутим, лице које је принуђивало малолетника да пред судом да исказ да својевољно улази у брак може одговорати за кривично дело принуде из члана 135 КЗ, јер је употребом силе или претње принуђивало пасивног субјекта на одређено чињење, што представља биће тог кривичног дела, а што је споменуто у претходном излагању.

Могуће је да извршилац овог кривичног дела принуди оба будућа супружника на закључење брака (треће лице принуди две особе да закључе брак). Поставља се питање колико ће у овом случају постојати кривичних дела: једно или два?. Имајући у виду да законодавац у опису дела користи формулацију „принуди друго лице“, те да право на склапање брака спада у лична права, сматрамо да би у тој ситуаци-

4 Према члану 113а КЗ/1977 пасивни субјект је могло бити само лице женског пола.

цији било остварено обележје два кривична дела принудног закључења брака.

За основни облик кривичног дела принудног закључења брака прописана је казна затвора од три месеца до три године.

Радња извршења привилегованог облика из става 2. је одређена алтернативно, као *одвођење* другог у иностранство, или *навођењу* другог да оде у иностранство (Ђорђевић, 2017: 137). Ове радње се врше у *намери* да се у иностранству изврши основни облик овог кривичног дела, тј. да се лице које је одведено или наведено да оде иностранство принуди на закључење брака. Истина, у одредби става 2. члана 187а КЗ се не користи израз намера, већ израз „у циљу”, али је неспорно да је у питању намера као субјективни елемент бића овог кривичног дела (Стојановић, 2018: 606). По својој природи радње привилегованог облика су припремне радње у односу на основни облик (Стојановић, 2018: 606).

Радње овог облика су одређене свршеним глаголима „одведе” и „наведе”. Кривично дело је довршено када је пасивни субјект одведен, односно када је отишао у иностранство. Код радње одвођења извршилац транспортује пасивног субјекта у иностранство, док код радње навођења пасивни субјект сам одлази у иностранство, с тим да је у овом потоњем случају његов одлазак узрокован извршиочевим навођењем. Према томе, између радње навођења (што по својој природи представља радњу подстрекавања, али је предвиђена као радња извршења) и одласка у иностранство мора постојати узрочно-последична веза. Да би овај облик кривичног дела био довршен није нужно да је према пасивном субјекту примењена принуда, нити да је дошло да закључења брака (Стојановић, 2018: 606).

На субјективном плану се тражи умишљај, као и наведена намера.

За овај облик прописана је казна затвора до две године.

Постоји сличност између привилегованог облика принудног закључења брака и кривичног дела отмице из члана 134. КЗ. Уколико се одвођење у иностранство врши употребом силе, претње или обмане, а ради закључења брака, не може постојати кривично дело из члана 187а став 2 КЗ, већ кривично дело отмице. Обману треба схватити као довођење или одржавање пасивног субјекта у заблуду. Изгледа да привилеговани облик принудног закључења брака постоји у ситуацији када извршилац предузима само радњу одвођења (транспорта, превоза) пасивног субјекта у иностранство, знајући при том да ће то лице у иностранству закључити брак противно својој вољи. На при-

мер, отац претњом принуди своју ћерку да се уда у иностранству, док радњу одвођења пасивног субјекта у иностранство предузима сродник коме је та чињеница позната.

Уместо закључка

Кривично дело принудног закључења брака је без сваке сумње уведено под утицајем Истанбулске конвенције, односно услед потребе усклађивања нашег кривичног законодавства са овом Конвенцијом (Јованчевић, 2017: 40, 57). Свакако стоје приговори да је и пре његовог увођења постојао кривичноправни оквир који је омогућавао сузбијање овог понашања (Ђорђевић, 2017: 137). Међутим, слична инкриминација је у нашем праву постојала од 1990. године, када је након измена и допуна КЗ/1977 уведено кривично дело принуде на закључење брака, које је постојало све до ступања на снагу важећег КЗ 01.01.2006. године. Због тога, а што је већ речено у претходном тексту, ово кривично дело не представља новитет у нашем праву.

Из претходне анализе овог кривичног дела произилази да се у пракси могу јавити извесни проблеми који се односе на питање разграничења кривичног дела принудног закључења брака са другим кривичним делима. Настајали смо и да пружимо одговарајућа тумачење тих спорних питања. Коначан суд о овој инкриминацији, тј. о потреби њеног постојања, као и о свим њеним манама и предностима, показаће време, односно то зависи од тога колико ће се случајева принудних бракова у пракси препознати, а тиме и процесуирати.

Литература

Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA, Official Journal of the European Union, L 101, 15.04.2011.

Драшкић, М. (2016). *Komentar Porodičnog zakona*. Београд: *Službeni glasnik*.

Ђорђевић Ђ. (2017). Нове инкриминације и њихова усклађеност са осталим одредбама Кривичног закона Србије. У С. Бејатовић (ур.) (2017). *Реформски процеси и поглавље 23 (годину дана после) – кривичноправни аспекти*. (стр. 129-139). Београд: Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу – Intermex.

- Закон о ванпарничном поступку, Службени гласник РС, бр. 25/1982, 48/1988, Службени гласник РС, бр. 46/1995 – др. закон, 18/2005 – др. закон, 85/2012, 45/2013 – др. закон, 55/2014, 6/2015, 106/2015 – др. закон.
- Закон о потврђивању Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, Службени гласник РС – Међународни уговори, бр. 12/2013.
- Закон о потврђивању Конвенције Уједињених Нација о елиминисању свих облика дискриминације жена, Службени лист СФРЈ – Међународни уговори, бр. 11/1981.
- Закон о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, Службени лист СЦГ – Међународни уговори, бр. 9/2003-16, 5/2005-31, Службени гласник РС – Међународни уговори – 12/2010-36.
- Закон о ратификацији Међународног пакта о грађанским и политичким правима, Службени лист СФРЈ, бр. 7/1971-73.
- Закон о ратификацији Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, Службени лист СФРЈ, бр. 7/1971-88.
- Закон о спречавању насиља у породици, Службени гласник РС, бр. 94/2016.
- Јованчевић Н. (2017). *Кривични законик са приказом и коментаром измена и допуна закључно са 2016*. Смедерево: Profisistem.
- Кривични закон, Службени гласник РС, бр. 26/1977, 28/1977, 43/1977, 20/1979, 24/1984, 39/1986, 51/1987, 6/1989, 42/89, Службени гласник РС, бр. 21/1990, 16/1990, 26/1991, 75/1991, 9/1992, 49/1992, 51/1992, 23/1993, 67/1993, 47/1994, 17/1995, 44/1998, 10/2002, 11/2002, 80/2002, 39/2003, 67/2003
- Кривични законик, Службени гласник РС, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016.
- Лазаревић Љ. (1995). *Кривично право: Посебни део*. Београд: Савремена администрација.
- Рауновић Н. (2017). *Prinudno zaključenje braka – novo krivično delo i moguća sporna pitanja u budućoj praksi*. *Harmonius – Journal o Legal and Social Studies in South East Europe*, VI, 148-169.
- Породични закон, Службени гласник РС, бр. 18/2005, 72/2011 – др. закон, 6/2015.
- Стојановић З. (2013). О појму претње у кривичном праву. *Наука, безбедност, полиција: Журнал за криминалистику и право*, 18(2), 1-16.
- Стојановић З. (2014). Кривичноправни појам насиља. У Д. Коларић (ур.) (2014). *Насиље у Србији – узроци, облици, последице и друштвене реакције*, Том I. (стр. 1-8). Београд: Криминалистичко-полицијска академија – Фондација Ханс Зајдел.
- Стојановић З. (2018). *Коментар Кривичног законика*. Београд: Службени гласник.
- Стојановић З., Перић О. (2009). *Кривично право: Посебни део*. Београд: Правна књига.
- Универзална декларација о људским правима, http://www.ombudsman.co.me/docs/deklaracija_o_ljudskim_pravima.pdf (приступ 14.11.2018.)
- Устав Републике Србије, Службени гласник РС, бр. 98/2006.

CRIMINAL ACT OF FORCED MARRIAGE FROM ARTICLE 187a OF THE CRIMINAL LAW OF SERBIA

Emir Ćorović, PhD, Associate Professor
Department of legal sciences, State University of Novi Pazar
Ajsela Ćorović, Notary Associate
Hafiz Hajrovic, Novi Pazar Notary

Summary

The Republic of Serbia ratified Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (the so-called Istanbul Convention) back in 2013. Thus it took over the obligation of adjusting its legislature with the Convention. Among other things, the criminal act of forced marriage was introduced into Serbian legislature under the influence of this Convention, and it is stipulated in the article 187a of The Criminal Code. This article discusses features of this criminal act, and its relationship with other criminal acts already existing in our legislature.

Keywords: *Istanbul convention, Criminal Code, criminal act, forced marriage.*